

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 04 marca 2025 r.
znak sprawy: BM.zp.058.3.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 8061.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 8061 złożoną przez posła na Sejm RP Pana Filipa Kaczyńskiego w sprawie nałożenia embarga na trzodę chlewną importowaną z Niemiec, przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie.

1. Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmie niezwłocznie kroki mające na celu nałożenie embarga na import wieprzowiny, wołowiny oraz mleka z Niemiec?

W 2024 r. wartość przywozu z Niemiec do Polski mięsa wołowego oraz surowego mleka i śmietany była znacznie mniejsza od wartości sprzedaży tych produktów z Polski do Niemiec. Z kolei w przypadku mięsa wieprzowego bilans handlowy Polski z Niemcami był ujemny, głównie z powodu większego zapotrzebowania ze strony zakładów przetwórczych w stosunku do krajowej produkcji.

W 2024 r. wartość przywozu mięsa wołowego z Niemiec do Polski wyniosła 37,2 mln euro (8,4 mln ton), co oznaczało wzrost o 10% w stosunku do 2023 r. Dla porównania wartość sprzedaży do Niemiec wyniosła 398,5 mln euro (70,2 mln ton), tu również odnotowano wzrost z tym, że na wyższym poziomie - 15% w stosunku do 2023 r. Import z Niemiec surowego mleka i śmietany wyniósł 77 mln euro (27,3 mln ton),

co oznaczało wzrost o 17% w stosunku do 2023 r. Wartość wywozu do Niemiec tych produktów miała znacznie większą wartość i wyniosła 362,8 mln euro (530,2 mln ton), wzrost w stosunku do 2023 r. wyniósł aż 33 %. W przypadku mięsa wieprzowego wartość przywozu była na poziomie 421,4 mln euro (138,3 mln ton), wzrost o 8% w porównaniu do 2023 r. Natomiast wywóz wyniósł 46,3 mln euro (28,5 mln ton), co oznaczało spadek o 13% w porównaniu do 2023 r.

Tab. 1. **Polski handel z Niemcami** w 2024 r. mięsem wieprzowym (kod CN 0203), wołowym (kody CN 0201 i 0202) oraz mlekiem i śmietaną (kod CN 0401).

Nazwa towaru	EKSPORT				IMPORT				SALDO	
	Wartość [tys. EUR]		Wolumen [tony]		Wartość [tys. EUR]		Wolumen [tony]		Wartość [tys. EUR]	
	2023 r.	2024 r.*	2023 r.	2024 r.*	2023 r.	2024 r.*	2023 r.	2024 r.*	2023 r.	2024 r.*
RAZEM wszystkie produkty rolno-spożywcze (CN 0101 do 2403)	13 378 814	13 577 622			6 499 866	6 876 659			6 878 948	6 700 963
Mięso wołowe świeże lub chłodzone (CN 0201)	278 641	331 175	51 493	56 798	30 994	32 266	7 707	7 349	247 648	298 909
Mięso wołowe mrożone (CN 0202)	67 730	67 343	12 943	13 369	2 686	4 892	741	1 007	65 043	62 451
Mięso wieprzowe świeże, chłodzone lub mrożone (CN 0203)	53 139	46 333	27 799	28 549	391 379	421 415	130 878	138 257	-338 240	-375 082
Mleko i śmietana, nie zagęszczone (CN 0401)	272 880	362 820	485 347	530 155	65 611	77 043	28 216	27 321	207 269	285 777

* dane wstępne

Polska będąc członkiem UE zobowiązana jest do przestrzegania zasady swobodnego przepływu towarów między państwami członkowskimi UE oraz wspólnej polityki handlowej.

Ograniczenia importu produktów rolno-spożywczych z innych państw członkowskich UE mogą być wprowadzone, jeśli istnieją poważne podstawy sanitarno-weterynaryjne, przykładowo związane z występowaniem chorób zakaźnych, jak np. pryszczycy czy choroby niebieskiego języka BTV.

W przypadku wystąpienia określonych chorób zwierząt obowiązują wynikające z prawa UE zasady regionalizacji. Regionalizacja stanowi podstawę kontynuowania wymiany handlowej w przypadku wystąpienia danej choroby w UE oraz bazę do negocjacji z państwami trzecimi celem utrzymania możliwości eksportu zwierząt i towarów z terenów wolnych od choroby.

W ramach regionalizacji, w związku z wystąpieniem ogniska pryszczycy w Niemczech, 14 stycznia br. Komisja Europejska opublikowała decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2025/87⁽¹⁾ z dnia 13 stycznia 2025 r. dotyczącą niektórych tymczasowych środków

nadzwyczajnych w odniesieniu do pryszczycy w Niemczech, zastąpioną następnie decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2025/186⁽²⁾ z dnia 24 stycznia 2024 r.

Aktualnie w tym zakresie obowiązuje decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/323⁽³⁾ z dnia 11 lutego 2025 r. dotycząca niektórych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do pryszczycy w Niemczech oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2025/186⁽²⁾, która reguluje obszary objęte ograniczeniami z powodu tej choroby, co jest równoznaczne z obowiązkiem stosowania określonych środków zaradczych na takich obszarach. Na obszarze zagrożonym, wskazanym w załączniku I do ww. decyzji, restrykcje obowiązują do 24.02.2025 r., a obszar buforowy wskazany w jej załączniku II, będzie utrzymywany od 25.02 do 11.04.2025 r.

Reasumując, nałożenie zakazu wprowadzania z terytorium Niemiec zwierząt i towarów nie miałyby uzasadnienia faktycznego. Jednocześnie uprzejmie informuję, że żadne państwo członkowskie UE, jak dotychczas, również nie zastosowało tak daleko idących środków, jak embargo na zwierzęta i towary z Niemiec z powodu wystąpienia w tym państwie ogniska pryszczycy.

Równocześnie należy podkreślić, że służby weterynaryjne z Głównym Lekarzem Weterynarii na czele są w stałej gotowości, a sytuacja epizootyczna jest na bieżąco monitorowana. Podejmowane są działania adekwatne do potencjalnego ryzyka związanego z możliwością zawleczenia tej choroby.

Prowadzone są kontrole transportów zwierząt parzystokopytnych wjeżdżających na terytorium Polski. Kontrole prowadzone są przez Policję, Straż Graniczną, Inspekcję Transportu Drogowego i Krajową Administrację Skarbową – w ścisłej współpracy z Inspekcją Weterynaryjną (IW). IW prowadzi dyżury na przejściach granicznych z Niemcami.

Wszystkie przesyłki podlegające kontrolom weterynaryjnym, transportowane na/przez terytorium Polski z terytorium Niemiec są na bieżąco weryfikowane w systemie TRACES. W przypadku transportów żywych zwierząt przeznaczonych do dalszego chowu, powiatowi lekarze weterynarii właściwi terytorialnie dla miejsc przeznaczenia przesyłek, obowiązkowo prowadzą kontrole transportu przy rozładunku.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niekompletnej dokumentacji lub jej braku, IW może zakazać dalszego transportu zwierząt oraz zastosować inne środki, w tym nakaz zabicia zwierząt. Gospodarstwa, do których trafiają zwierzęta z Niemiec obejmowane są dodatkowym nadzorem weterynaryjnym.

Kontrolom przeprowadzanym przez Inspekcję Weterynaryjną podlegają także przesyłki mięsa wieprzowego wprowadzane do polskich zakładów rozbioru, przetwórstwa mięsa czy chłodni składowych, zwłaszcza w sytuacji odnotowywania wzrostu intensywności przywozu. Główny Lekarz Weterynarii skierował do terenowych organów IW polecenie, aby w trakcie kontroli realizowanych przez szczebel powiatowy i wojewódzki, w ramach weryfikacji wdrożenia zakładowego systemu bezpieczeństwa żywności obejmującego dobre praktyki higieniczne i procedury oparte na zasadach HACCP, zwracać szczególną uwagę na zagrożenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej na terytorium Niemiec, w tym w odniesieniu do procedur pozwalających minimalizować ewentualne ryzyko związane z przedmiotową sytuacją wraz ze wskazaniem obszarów szczególnie wrażliwych.

Ponadto wprowadzono obowiązkową dezynfekcję środków transportu zwierząt na zachodniej granicy Polski oraz zapewniono operacyjny zapas środków odkażających. Przejścia graniczne, przez które przejeżdżają transporty zwierząt są zabezpieczane m.in. przez montaż bramek dezynfekujących, umożliwiających dezynfekcję ciężarówek transportujących zwierzęta.

2. Czy to prawda, że z Niemiec do dużych zakładów mięsnych jadą żywe tuczniki po 4zł/kg?

MRiRW nie posiada informacji na ten temat.

3. Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ma plan w sytuacji, gdy na nasz rynek trafi tania wieprzowina z Niemiec? Jak odbije się to na krajowych cenach skupu trzody chlewnej?

W dniu 21 stycznia 2025 r. Sekretarz Stanu w MRiRW Michał Kołodziejczak, zwrócił się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o przeanalizowanie bieżącej sytuacji na rynku skupu świń pod kątem ewentualnej zmowy cenowej albo stosowania innych niedozwolonych praktyk wykorzystujących

przewagę kontraktową przez zakłady mięsne względem rolników, dostawców świń. Wnioskiem z 10 lutego 2025 r. wystąpiłem do Komisji Europejskiej o przyznanie nadzwyczajnej pomocy dla producentów świń.

Mimo wszystko należy pamiętać, że funkcjonujemy na rynku unijnym z obowiązującą traktatową zasadą swobodnego przepływu towarów. W krajach unijnych skąd przedsiębiorcy importują do naszego kraju wieprzowinę, ceny świń są porównywalne lub niższe niż w Polsce. W związku z tym trendy cenowe, jakie kształtują się na rynku polskim bezpośrednio zależą od sytuacji na rynku Unii Europejskiej. W styczniu br. wystąpiła silna reakcja rynku niemieckiego i w konsekwencji polskiego na wystąpienie w Niemczech pryszczycy i wprowadzenie w związku z tym zakazu importu niemieckiej wieprzowiny na rynek Wielkiej Brytanii i Korei Południowej, które dla Niemiec są najważniejszymi kierunkami zbytu wieprzowiny wśród krajów trzecich. Ceny spadały w pierwszych tygodniach br. W chwili obecnej odwrócony został trend spadkowy. W pierwszym tygodniu lutego br. (tj. w okresie 3-9 lutego br.) średnia cena skupu świń w Polsce wyniosła 5,54 zł/kg i wzrosła w porównaniu z wcześniejszym tygodniem o 3,5%. W związku z trendem sezonowym należy oczekiwać dalszej zwykłej korekty cen świń zarówno na rynku unijnym, jak i krajowym.

4. Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi planuje pomoc finansową dla tych hodowców, którzy ponieśli znaczące straty wywołane chorobą zakaźną?

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.)⁽⁴⁾, producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

- pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Jednocześnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby powyższa pomoc mogła zostać uruchomiona, Komisja Europejska na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady

stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej powinna wydać decyzję o zgodności projektu udzielenia pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym. Komisja Europejska w styczniu wydała pozytywną decyzję o zgodności ze wspólnym rynkiem programu dla producentów świń, którzy w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń zaprzestali produkcji świń. Program pomocy zostanie uruchomiony w ramach środków przewidzianych na ten cel w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na 2025 r. Stosowne informacje o uruchomieniu programu w 2025 r. zamieszczone będą na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/agencja-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>.

- Preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;

- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 procentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

- Nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815), położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.) lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.) lub,

2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wniosek o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych należy złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Ponadto producenci trzody chlewnej mogą ubiegać się o:

- Refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją.

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz który utrzymuje w gospodarstwie, o którym mowa powyżej zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na:

- a) zakup mat dezynfekcyjnych;
- b) zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- c) zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- d) zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych;
- e) przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne – w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/87 z dnia 13 stycznia 2025 r. dotycząca niektórych tymczasowych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do przyszczy w Niemczech (notyfikowana jako dokument nr C(2025) 206) (Dz. Urz. UE L, 14.01.2025);
- (2) decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/186 z dnia 24 stycznia 2025 r. dotycząca niektórych tymczasowych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do przyszczy w Niemczech (notyfikowana jako dokument nr C(2025) 654) (Dz. Urz. UE L, 28.01.2025);
- (3) decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/323 z dnia 11 lutego 2025 r. dotycząca niektórych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do przyszczy w Niemczech oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2025/186 (Dz. Urz. UE L, 12.02.2025)
- (4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.),

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych